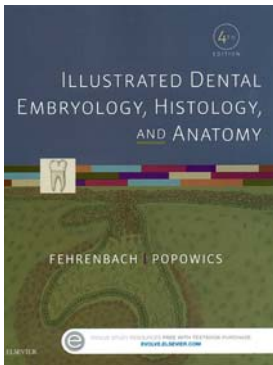

Biologie van de mond

M.J. Fehrenbach, T. Popowics
 Illustrated dental embryology,
 histology and anatomy
 Oxford: Elsevier Health Sciences,
 2015
 360 bl. geïll. € 66,90.
 ISBN 978 1 4557 7685 6

Met dit boek reiken de auteurs basiskennis op het gebied van de biologie van de mond aan. Integratie van deze biologische basiskennis in de klinische praktijk is volgens de schrijvers de sleutel tot een taakinvulling die aan de regelen der kunst voldoet.

Het boek telt 20 hoofdstukken die zijn verdeeld in 4 secties. De eerste sectie is gewijd aan de anatomie van het hoofd-halsgebied en omvat 2 hoofdstukken: over het gelaat en over de mond- en keelholte. De tweede sectie gaat over de embryologie; in 4 hoofdstukken komen de ontwikkeling van het prille embryo, het hoofd-halsgebied, mond en neus en de vorming en doorbraak van de gebitselementen ter sprake. Sectie 3 omvat 5 hoofdstukken over de histologie: basale celbiologie, weefseltypen, slijmvliezen, gingiva en overige hoofd-halsorganen waaronder speekselklieren; aan gebitselement en parodontium zijn 3 hoofdstukken gewijd. De rode draad in sectie 4 is een zeer gedetailleerde anatomische beschrijving van de

morfologie van de diverse typen gebitselementen; in 4 hoofdstukken wordt een overzicht gegeven van het gebit gevolgd door hoofdstukken over de blijvende frontelementen, de blijvende dorsale gebitselementen en het melkgebijt. Een hoofdstuk over het kaakgewricht en een hoofdstuk over de occlusie vormen het slot van sectie 4 en daarmee van het boek.

Elk hoofdstuk begint met een lijst van de leerdoelen zodat een student kan nagaan of bestudering van de stof ook het gewenste resultaat heeft opgeleverd. Een punt van kritiek is de plaats van de celbiologie. Deze komt na de embryologie waarin ook al uitgebreid over cellen wordt gesproken. Bespreking van de celbiologie voorafgaand aan de embryologie ligt meer voor de hand. Deze kritiek neemt niet weg dat het boek zeer bruikbaar is voor studenten in de tandheelkunde of de mondzorg. Ook wetenschappers op dit gebied kunnen met het gebodene hun voordeel doen.

Occlusie en articulatie

F. Lobbezoo, C. de Baat
 Occlusie en articulatie.
 Wetenschappelijk bewijs
 en klinisch handelen
 Houten: Prelum, 2015
 118 bl. geïll. € 65,00.
 ISBN 978 90 8562 141 6

In dit boek wordt geprobeerd een 'state of the art' beschrijving te geven van het fenomeen occlusie en articulatie, gebaseerd op de beschikbare wetenschappelijke kennis (evidence) en het in Nederland gebruikelijke klinisch handelen. Wetenschappelijk komt de tandheelkunde ruim tekort en dat manifesteert zich in hoge mate bij dit onderwerp.

Het boek begint met een goed exposé over de groei en ontwikkeling door middel van interacties tussen skelet, dentitie en functie die leiden tot het tot stand komen van de functionele matrix van het kauwstelsel. Omdat een gevalideerde positie van de intermaxillaire relatie in de tandheelkundige literatuur ontbreekt, zijn er meerdere methoden om die verhoudingen vast te leggen. De omschrijving van de centrale relatie en de geretrudeerde contactpositie in dit boek zijn keuzes die teruggaan op een interfacultair overleg uit 1967. Uitgangspunt voor deze keuze is de definitie van centrale relatie, op basis van Posselt's onderzoek bij 1 patiënt, zoals beschreven in de eerste versie van de 'Glossary of prosthodontics' uit

1956. De geretrudeerde contactpositie wordt in Nederland sedert lang niet meer gebruikt.

Diverse auteurs leggen een zwaar accent op het geringe verband tussen occlusie enerzijds en TMD en bruxisme anderzijds. Terecht, want 'occlusie behandelen om TMD en bruxisme te genezen' blijkt heel hardnekkig. Toch mist het boek een aantal nieuwere opvattingen over de invloed van occlusie, bijvoorbeeld inzake het registreren en vastleggen van die occlusie, de invloed op discussverplaatsingen, parodontale aspecten en slijtage. Daarentegen biedt het boek goed verzorgde casuïstiek met de bijbehorende anamnese en diverse onderzoeken, resulterend in een behandelplan.

Wie een goede samenvatting over de samenhang tussen occlusie enerzijds en bruxisme en TMD anderzijds zoekt, heeft hier een goed boek, dat naar mijn mening voorziet in de behoefte van veel collegae. Wie een boek zoekt over het registreren en vastleggen van occlusie en articulatie met prothetisch/restauratieve oogmerken kan beter zoeken naar andere literatuur.